Ügyszám: 815/P/2008-3.

Tisztelt (…)!

Hivatkozva az Adatvédelmi Biztos Irodájához 2008. május 28-án, e-mailen érkezezett megkeresésére, melyben egy internetes áruház és egy futárszolgálat adatkezelését kifogásolja, az alábbiakról tájékoztatom:

Ön levelében leírta, hogy hangoskönyvet vásárolt egy internetes áruházban, melyet futár szállított házhoz. Leírta, hogy miután a futár szolgáltatásával szemben panasza merült fel, ezt megírta az online áruháznak, mely panaszt követően Önt közvetlenül a bepanaszolt futár kereste meg, illetve zaklatta személyesen és telefonon. Véleménye szerint adatait (mármint azt, hogy ki tett rá panaszt) a futárnak az áruház adta ki.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli. Személyes adatot csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak.

Akkor, amikor valaki egy internetes áruházban vásárol egy adás vételi jogviszony jön létre az eladó és a vásárló között. Az interneten történő adásvétel szükségszerű eleme bizonyos személyes adatok kezelése. Az eladó, mivel a szolgáltatás nyújtásával egyben adatkezelővé is válik, köteles az Avtv. szabályinak megtartásával eljárni. Köteles az érintetteket az adatgyűjtés helyén megfelelően és részletesen tájékoztatni az adatkezelés részleteiről, így többek között arról is, hogy az adatokat továbbítja-e, ha igen, kinek és milyen célból, de arról is, hogy az érintett adatkezeléssel kapcsolatos kérdéseit hogyan és hol teheti fel. Ha az adatkezelő a tájékoztatás megadását elmulasztja, vagy nem megfelelően adja meg, az érintett adatkezeléshez való hozzájárulása megkérdőjelezhető, vagyis az adatkezelés jogszerűsége is kérdéses.

Jogellenes adatkezelés akkor is felmerülhet, ha az adatkezelő megfelelően tájékoztatja a vásárlókat arról, hogy az áru kiszállítás érdekében a vevő adatait futárszolgálat részére továbbítja. Az adatkezelő ugyanis felelős azért, hogy a neki „átadott” személyes adatok jogszerűen kerüljenek felhasználásra. Egy internetes áruház esetében a vásárló az áruház szolgáltatását veszi igénybe, futárszolgálattal, mint járulékos szolgáltatással egybekötve, vagy a nélkül. Bár a futárszolgálat a saját tevékenységén belül szintén felel a személyes adatok jogszerű kezeléséért, az áruház adatkezelésért való felelőssége fennáll.

Mind az internetes áruház, mind a futárszolgálat felelősséggel tartozik tehát azért, hogy a részükre megadott személyes adatok kezelése jogszerűen történik-e, illetve fennáll a felelősségük az általuk foglalkoztatott alkalmazottak tevékenységéért is.

A szolgáltató (áruház, futárszolgálat) a részére megadott személyes adatokat csak az adott célra, vagyis a szolgáltatás nyújtásához szükséges mértékben (vásárlás, házhozszállítás, számlázás, szavatossági igény, stb.) kezelheti. Az adatokat – az érintett hozzájárulása nélkül – nem használhatja fel semmilyen más célra, még akkor sem, ha azokhoz egyébként akár (jogszerűen, vagy jogszerűtlenül) hozzáférhet. Egy futár pl. a birtokába került személyes adatokat akkor is csak a kiszállításhoz használhatja, illetve akkor sem használhatja „magán” célra, ha azokat egyébként ismeri.

Az Ön által leírt esetben ráadásul valószínűsíthető, hogy a panaszt tevő személy személyes adatait (mivel Ön az áruháznak írt levelet) az áruház adta ki a futárszolgálatnak, illetve a futárnak. Tekintve, hogy az adatátadáshoz Ön nem járult hozzá, valamint arra, hogy a panasz „elintézéséhez”, illetve további ilyen esetek elkerüléséhez az Ön személyes adatainak a futárszolgálat, de különösen a futár részére történő átadása nem volt szükséges, a jogellenes adatkezelés megállapítható lehet. (A pontos minősítéshez szükséges lenne annak ismerete, hogy valóban az áruház adta-e át az adatokat, esetleg azokat a futár kereste-e ki, stb.)

Az esetet természetes súlyosbítja, hogy a futár a „megszerzett” személyes adatokat arra használta fel, hogy Önt zaklassa. Hatásköröm ennek a kérdésnek a vizsgálatára nem terjed ki (adott esetben büntetőjogi felelősség is megállapítható); ugyanakkor megjegyzem, hogy olyan szolgáltatások esetében, amelyek a vásárlók bizalmán alapulnak (különös tekintettel arra, hogy internetes vásárlás esetén olyan személyes adatok megadása is történik, mint pl. lakóhely) a szolgáltatónak különös körültekintéssel kellene eljárnia azon munkatársak kiválasztása esetén, akik ezekhez az információkhoz hozzáférnek, mivel felelősségük ezen személyek magatartásáért is fennáll.
Hogy milyen lehetőségei vannak az érintettnek (vásárlónak) akkor, ha jogellenes adatkezelést észlel:

- az Avtv. 11. § (1) bekezdése alapján az adatkezelőnél (webáruház), illetve annál is, akihez ő továbbította (futárszolgálat) kérheti személyes adatai törlését.

- Az Avtv. 27. § (1) bekezdés alapján panaszbeadvánnyal fordulhat az adatvédelmi biztoshoz, mely beadvány alapján az adott adatkezelővel szemben vizsgálat indítható.

- Jogellenes adatkezelés megállapítása, esetleg személyiségi jog megsértése miatt bírósághoz fordulhat.

Budapest, 2008. június 12.
Üdvözlettel,
az adatvédelmi biztos jogkörében eljárva:
Dr. Szabó Máté
az állampolgári jogok országgyűlési biztosa